

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.1.2011
COM(2010) 810 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Raport interimar de evaluare privind punerea în aplicare a programului Cultura

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Raport interimar de evaluare privind punerea în aplicare a programului Cultura

CUPRINS

1.	INTRODUCERE.....	3
2.	CONTEXTUL PROGRAMULUI	3
3.	EVALUAREA EXTERNĂ.....	4
3.1.	Modalitățile de evaluare și obiectivul evaluării	4
3.2.	Metodologie	4
3.3.	Constatări	5
4.	Principalele recomandări în urma evaluării și observațiile Comisiei.....	8
5.	Concluziile Comisiei.....	12

1. INTRODUCERE

Prezentul raport este prezentat în temeiul articolului 13 alineatul (3) litera (a) din Decizia nr. 1855/2006/CE¹ din 12 decembrie 2006² de instituire a programului Cultura (denumit în continuare „programul”), care prevede obligația de a prezenta Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor, până la 31 decembrie 2010, un raport interimar de evaluare privind rezultatele obținute și aspectele calitative și cantitative ale punerii în aplicare a programului. Raportul prezintă poziția Comisiei cu privire la principalele concluzii și recomandări formulate în urma evaluării externe interimare finale a programului, care poate fi consultată la adresa:

http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm

2. CONTEXTUL PROGRAMULUI

În conformitate cu Decizia nr. 1855/2006/CE (denumită în continuare „decizia”), obiectivul general al programului este punerea în valoare a spațiului cultural împărtășit de către europeni și bazat pe o moștenire culturală comună, prin dezvoltarea cooperării culturale între creatori, actorii culturali și instituțiile culturale, în vederea favorizării realizării unei cetățenii europene. Acest obiectiv urmează a fi îndeplinit prin obiectivele specifice ale programului:

- promovarea mobilității transnaționale a actorilor culturali;
- încurajarea circulației transnaționale a operelor și a produselor culturale și artistice;
- încurajarea dialogului intercultural.

Programul are trei componente principale. Acestea sunt:

¹ JO L 372, 27. 12. 2006, p 1.

² Astfel cum a fost modificată prin Decizia nr. 1352/2008 din 16 decembrie 2008, JO L 348, 24. 12. 2008, p. 128.

- componenta 1 – sprijinirea acțiunilor culturale, în special a proiectelor multianuale de cooperare, a acțiunilor de cooperare și a acțiunilor speciale;
- componenta 2 - sprijinirea organismelor active la nivel european în domeniul culturii;
- componenta 3 - sprijinirea analizării, colectării și difuzării informațiilor, precum și a acțiunilor de maximizare a impactului proiectelor în domeniul cooperării culturale europene.

Componenta 1 include acțiuni de cooperare culturală, ajutoare nerambursabile pentru traduceri literare, acțiuni speciale de sprijinire a cooperării cu țări terțe, capitalele europene ale culturii, precum și patru premii europene în domeniul culturii. Ultimele două acțiuni sunt gestionate în mod direct de către Comisie (DG EAC), celelalte fiind gestionate în numele acesteia de Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA) a Comisiei.

Programul se desfășoară în perioada 1 ianuarie 2007 – 31 decembrie 2013. Prezentul raport vizează toate componente programului (cu excepția capitalelor europene ale culturii, care fac obiectul unor evaluări separate³) și întreaga arie geografică a acestuia, pe durata primilor trei ani de punere în aplicare.

3. EVALUAREA EXTERNĂ

3.1. Modalitățile de evaluare și obiectivul evaluării

Compania selectată pentru efectuarea evaluării externe independente a fost ECOTEC Research and Consulting Ltd. Obiectivul evaluării externe a fost de a analiza punerea în aplicare a programului și îndeplinirea obiectivelor sale, de a raporta măsura în care acțiunile adoptate până în prezent au contribuit la realizarea obiectivelor specificate în decizie și a obiectivelor generale ale acțiunilor UE în domeniul culturii, astfel cum se prevede în articolul 167 din Tratatul privind funcționarea UE, precum și de a contribui la pregătirea și punerea în aplicare a oricărui viitor program în domeniul culturii prin care va fi continuat programul actual.

3.2. Metodologie

Metodologia utilizată de evaluatorul extern se bazează pe o serie de întrebări de evaluare care utilizează ca și criterii principale relevanța, eficiența, eficacitatea și sustenabilitatea. Metodele de analiză utilizate au inclus cercetarea documentară (inclusiv revizuirea datelor referitoare la program); o analiză a unui eșantion de dosare privind proiectele finanțate; 78 de interviuri cu beneficiari, organisme de punere în aplicare a proiectului și alte părți interesate; un grup tematic specific; un schimb de informații cu comitetul de gestionare a programului Cultura și 11 studii de caz cu privire la proiecte. Au fost realizate două sondaje online: un sondaj referitor la organizațiile sprijinite în cadrul programului și un sondaj referitor la editurile care au primit sprijin pentru traduceri literare. Ratele de răspuns la cele două sondaje au fost satisfăcătoare (50%, respectiv 40%), respondenții provenind din 34 de țări.

³ Complementaritățile dintre capitalele europene ale culturii și restul programului au fost, totuși, incluse în prezenta evaluare.

3.3. Constatări

1. Relevanța

Conform concluziilor evaluării, programul Cultura are un rol unic în stimularea cooperării transfrontaliere, în promovarea învățării *inter pares*, precum și în profesionalizarea sectorului și sporirea accesului cetățenilor europeni la producții europene neautohtone. El contribuie în mod indirect la dezvoltarea de conținut esențial pentru creștere durabilă și locuri de muncă și stimulează evoluțiile noi, creative și inovatoare.

Raportul subliniază rolul esențial al programului în respectarea diversității culturale și lingvistice a Europei, precum și în protejarea și sporirea patrimoniului cultural al UE, în conformitate cu articolul 3 alineatul (3) din versiunea consolidată a Tratatului privind UE și cu articolul 167 din Tratatul privind funcționarea UE, cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (în special articolul 22) și cu obligațiile UE ca semnatar al Convenției UNESCO pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale.

Obiectivele programului au contribuit la atingerea obiectivelor prevăzute la articolul 167, conform căruia acțiunile Uniunii sprijină și completează acțiunile statelor membre în ceea ce privește îmbunătățirea cunoașterii și popularizării patrimoniului cultural de importanță europeană, conservarea și protejarea acestuia, schimburile culturale fără scop comercial și creațiile artistice și literare.

Chiar dacă programul este anterior noii Agende europene pentru cultură, între cele două există legături puternice. Unele forme de asistență sunt direct legate de procesele aferente respectivelor politici (platforme ale societății civile, studii și grupuri de analiză a politicilor), în timp ce altele nu au o legătură directă, dar au potențialul de a genera exemple de bune practici și învățăminte rezultate din experiență, care pot fi utile proceselor aferente politicilor (proiecte de cooperare, acțiuni speciale și proiecte de traduceri literare).

În ceea ce privește proiectele de cooperare (în toate formele lor), care sunt vizate de cea mai mare parte a finanțării în cadrul programului, și sprijinul pentru organizațiile de pe întregul teritoriu al UE, acestea sunt deosebit de relevante pentru toate cele trei obiective specifice. În special, ele oferă posibilitatea de a sprijini în mod direct perioadele de mobilitate, precum și activități care implică circulația operelor. Cerința transnațională privind parteneriatele asigură faptul că un nivel de dialog intercultural este inerent în activitățile lor, ca urmare a reunirii unor persoane provenite din culturi diferite. Cu toate acestea, deși majoritatea proiectelor stimulează dialogul intercultural, tipul activităților specifice necesare pentru atingerea acestui obiectiv nu este întotdeauna evident, în comparație cu celelalte două obiective. Astfel, dialogul intercultural este, în general (dar nu întotdeauna), un produs secundar al proiectelor și nu obiectivul lor principal. Traducerea operelor literare are o contribuție foarte palpabilă la obiectivul circulației transnaționale și, indirect, la dialogul intercultural.

Evaluarea subliniază importanța revizuirii obiectivelor programului în viitor, pentru a se ține seama de evoluțiile recente atât în ceea ce privește politicile UE (de exemplu, strategia Europa 2020 și Agenda europeană pentru cultură), cât și de condițiile care influențează sectorul cultural și nevoile acestuia în perioada următoare (precum impactul globalizării și al trecerii la digitalizare).

2. Eficacitatea

Datele obținute în urma revizuirii documentației proiectelor și sondajelor arată că programul a avut, în general, succes în ceea ce privește obținerea rezultatelor și realizarea impactului, având un important efect de multiplicare a efectelor sale. Acest aspect este demonstrat de următoarele date. În perioada 2007-2009, operatorilor culturali le-au fost acordate peste 700 de ajutoare nerambursabile, de care au beneficiat în total aproximativ 3 000 de organizații, dacă sunt incluși și co-organizatorii, plățile totale în contul ajutoarelor nerambursabile depășind 120 milioane de EUR. Evident, cerința privind cofinanțarea a stimulat mobilizarea altor fonduri la nivel național. Activitățile sprijinite captează interesul publicului larg și încurajează accesul la cultura europeană. Sprijinul pentru traduceri literare a contribuit la traducerea a peste 1 600 de cărți în perioada de trei ani, permițând accesul unui număr de aproximativ 1,4 milioane de cititori la literatura europeană (nouă).

Capitalele europene ale culturii atrag cu regularitate milioane de vizitatori și implică mii de voluntari, numărul turiștilor care au vizitat orașul Liverpool în 2008 fiind de 10 milioane. Zilele europene ale patrimoniului 2009 au atras 25 de milioane de vizitatori din întreaga Europă, iar European Border Breakers Award (Premiile europene pentru debut muzical internațional) au avut o audiență de sute de mii de europeni, fiind transmise de 12 posturi de televiziune și 24 de posturi de radio, în 24 de țări și prin internet.

Majoritatea inițiatorilor de proiecte au considerat că activitățile pe care le-au desfășurat în vederea îndeplinirii acestor obiective s-au bucurat de succes.

Nici decizia de instituire a programului, nici ghidul actual al programului, nu au indicat în mod explicit care ar trebui să fie natura, forma și conținutul activităților culturale sprijinite. În această privință, flexibilitatea programului permite operatorilor culturali să adopte metode personalizate, adecvate propriilor nevoi.

Pe lângă obiectivele explicite ale programului, proiectele tind să urmărească și diverse alte scopuri. În general, se desfășoară două tipuri largi de activități: activități culturale (inclusiv schimburi în domeniul artistic, creații culturale comune, coproducții, turnee și festivaluri, schimburi de obiecte de artă) și activități de sprijin (schimb de experiență și interrelaționare, furnizarea de informații și asistență practică pentru operatori, educație, formare și cercetare).

Acestea sunt puse în aplicare printr-o gamă largă de acțiuni. Mobilitatea operatorilor culturali și circulația operelor s-au desfășurat, de obicei, ca activități integrate, cum ar fi, de exemplu, organizațiile din domeniul artelor spectacolului care călătoresc pentru a oferi reprezentații ale noilor opere sau artiștii care creează sau expun noi opere pe parcursul unei perioade de mobilitate. Atenția publicului larg este captată prin spectacole în fața publicului, expoziții, uneori prin emisiuni de televiziune și de radio și, bineînțeles, prin internet.

Conform studiului, costurile reprezintă cel mai mare impediment al cooperării transnaționale și, prin urmare, proiectele tind să nu depășească durata acordării ajutorului nerambursabil, în mare parte din cauza costurilor suplimentare pe care le presupune activitatea transfrontalieră. Cu toate acestea, între beneficiile pe termen lung se numără rolul programului în:

- sporirea competențelor și stimularea carierelor artiștilor prin experiențele de mobilitate,
- învățarea *inter pares* prin schimburi transnaționale, interrelaționare și experimentare, adeseori în domenii și specializări în care competențele și cunoștințele din Europa sunt dispersate din punct de vedere geografic, realizând astfel economii de scară, precum și încurajarea profesionalizării sectorului, în special în ceea ce privește funcționarea într-un mediu global,

- combaterea dezechilibrelor geografice prin sprijinirea artiștilor din țări cu capacități mai mici, prin dinamica de cooperare a programului,
- stimularea circulației operelor europene neautohtone sau a celor produse în cooperare și creșterea accesului publicului la aceste opere,
- promovarea unei perspective mai deschise, internaționale în rândul persoanelor și organizațiilor.

Principalul dezechilibru din cadrul programelor vizează traducerile literare. Deși sprijinul a avut o contribuție semnificativă la promovarea circulației operelor literare, sporind astfel accesul la literatura europeană neautohtonă, engleza și franceza rămân limbile sursă predominante (peste 40% din traduceri), iar cinci limbi reprezintă peste jumătate din traduceri în termeni de limbă țintă (italiană, maghiară, slovenă, bulgară și greacă). Prin urmare, există un potențial nevalorificat în ceea ce privește promovarea diversității culturale prin sporirea traducerilor în unele dintre limbile europene cu circulație la nivel mondial, care pot fi utilizate ca bază pentru traduceri ulterioare în alte limbi.

În urma evaluării se concluzionează, așadar, că programul s-a dovedit eficace în promovarea cooperării culturale transfrontaliere, sprijinind creația literară și artistică și îmbunătățind circulația manifestărilor culturale. Astfel, ea a contribuit în mod semnificativ la obiectivul general al tratatului, de promovare a diversității culturale în Europa, aducând în prim plan patrimoniul cultural comun.

3. Eficiența

În raport cu fondurile disponibile, cererea a fost mare: doar aproximativ una din patru solicitări pentru componentele proiectului de cooperare a beneficiat de finanțare și numai aproximativ una din trei cereri provenite de la organizațiile active la nivel european. Rata de acceptare pentru cererile de traduceri literare a fost mai mare, aproximativ jumătate dintre acestea primind finanțare, dar acest nivel al cererii exprimate nu reflectă nevoia identificată de a exista mai multe traduceri în anumite limbi predominante (în special limba engleză). Trebuie remarcat, de asemenea, că există o cerere latentă mai generală, care nu se reflectă în numărul de cereri adresate, deoarece, în unele cazuri, o nevoie reală de finanțare nu se materializează prin adresarea unei cereri (de exemplu, din cauza dificultății de a obține cofinanțarea).

Până în prezent, cheltuirea fondurilor se desfășoară conform așteptărilor, la fel ca și alocarea între componente. Cu toate acestea, există dubii dacă numărul relativ redus de proiecte din țările terțe care ar putea fi sprijinite în cadrul bugetului poate avea ca rezultat obținerea unei „mase critice” semnificative în țările vizate.

Eficiența procesului de solicitare și gestionarea programului au fost îmbunătățite considerabil comparativ cu programul anterior, Cultura 2000. Modificările procedurale, inclusiv modificările aduse prin Decizia 1352/2008/CE cerințelor privind comitologia de la articolul 9 al deciziei, au făcut ca procesul de solicitare să devină mai clar și mai scurt decât în trecut (între 52 și 140 de zile, în funcție de componentă). Diferite măsuri de simplificare adoptate de Comisie și EACEA au simplificat cerințele administrative pentru solicitanți. Participanții la program sunt, în general, satisfăcuți de aceste modificări și de ghidul programului, care a fost introdus pentru a oferi solicitanților informații mai detaliate și mai fiabile privind cererea de finanțare.

Punctele de contact cultural (PCC) continuă să își îndeplinească atribuțiile în mod satisfăcător și, chiar dacă se află într-un stadiu incipient, modificările recente aduse metodelor de lucru prezintă o evoluție satisfăcătoare, inclusiv în ceea ce privește întărirea relațiilor de cooperare între PCC și EACEA. Vizibilitatea programului Cultura și activitățile de popularizare desfășurate de către Comisie sunt, în general, considerate satisfăcătoare de către beneficiari, dar datele existente sugerează că ar putea fi obținute mai multe realizări, în special prin desfășurarea mai multor activități de popularizare la nivelul UE, chiar dacă se subliniază că acestea s-au îmbunătățit, de asemenea, semnificativ față de programul Cultura 2000.

Concluzia generală a evaluatorului privind eficiența este că programul s-a ridicat în mare măsură la înălțimea așteptărilor în ceea ce privește participarea în funcție de tipul de organizație și reprezentarea geografică echilibrată. El a permis, de asemenea, participarea unei game largi de organizații culturale non-profit, precum și a organizațiilor mici și mijlocii. Peste jumătate dintre participanții la program provin din domeniul artelor spectacolului, dar există, de asemenea, un procent relativ mare de actori „interdisciplinari”, care reflectă caracterul multidisciplinar al multor activități culturale contemporane. În ceea ce privește ratele de solicitare (deși nu sunt în mod necesar reflectate proporțional în rata de succes), nivelul lor indică, în general, o corelare satisfăcătoare între participare și dimensiunea țării, cu excepția notabilă a traducerilor literare.

4. Sustenabilitatea

În ceea ce privește sustenabilitatea, numeroase proiecte de cooperare au generat activități subsecvente, construind o bază solidă pentru activitățile viitoare, încurajând beneficiile pe termen lung și formând parteneriate suficient de solide pentru a fi durabile. Cu toate acestea, activitățile de cooperare permanente ale acestora depind în mare măsură de capacitatea organizațiilor de a-și continua activitatea la nivel internațional după încetarea finanțării proiectului. În multe cazuri, ca urmare a costurilor ridicate presupuse de cooperarea transnațională, proiectele nu au putut continua ulterior perioadei prevăzute sau au continuat doar la o scară redusă. Potrivit raportului, fragmentarea culturală și lingvistică din Europa și evoluțiile economice actuale – și efectele acestora asupra cheltuielilor publice pentru cultură și arte – reprezintă obstacole pentru continuarea mobilității și circulației, construirea capacității și, astfel, pentru evoluții sustenabile în acest sector.

În ceea ce privește organizațiile active la nivel european care sunt sprijinite în cadrul componentei 2, datele sugerează că unele dintre acestea își vor continua activitatea, în diferite forme, fără ajutoare nerambursabile din partea UE, chiar dacă la o scară redusă.

Titlul de Capitală europeană a culturii a lăsat de multe ori o moștenire durabilă orașelor în cauză, sub forma unei noi infrastructuri culturale și a unor noi activități, a unei capacități mai mari a sectorului cultural local și a gestionării culturale, un peisaj cultural mai vibrant și o imagine cu adevărat îmbunătățită.

4. PRINCIPALELE RECOMANDĂRI ÎN URMA EVALUĂRII ȘI OBSERVAȚIILE COMISIEI

Pe baza constatărilor, evaluatorul a formulat 17 recomandări. Acestea sunt prezentate cu caractere cursive (în timp ce poziția Comisiei este prezentată cu caractere standard) și sunt grupate în două categorii principale, în funcție de legătura cu continuarea punerii în aplicare a actualului program Cultura până în 2013 sau de modul de concepere a unui nou program (după 2013).

1. Programul actual

Recomandarea nr. 1

Comisia ar trebui să continue să revizuiască nivelul ajutoarelor nerambursabile oferite pentru traduceri literare, pentru a se asigura că sunt în acord cu ratele predominante de pe piața din fiecare țară.

Recomandarea nr. 2

Nu există niciun avantaj direct al continuării sprijinirii festivalurilor ca subcomponentă separată în cadrul componentei 2. Acest sprijin a fost modificat în noul ghid de program publicat în mai 2010, prin crearea unei subcomponente specifice în cadrul componentei 1, astfel încât acestea să fie sprijinite în calitate de proiecte și nu prin ajutoare nerambursabile pentru funcționare. Festivalurile pot continua, de asemenea, să adreseze cereri pentru proiecte de cooperare, cu condiția ca ele să îndeplinească criteriile relevante (de exemplu, să se bazeze pe un acord de cooperare).

Recomandarea nr. 3

Introducerea modificărilor metodelor de lucru ale PCC ar trebui să fie finalizată, efectuându-se ajustările necesare pe măsura avansării procesului, pentru a asigura îmbunătățirea continuă, în vederea asigurării celor mai bune servicii posibile pentru operatorii culturali.

Recomandarea nr. 4

Vizitarea anuală a proiectelor de către Comisie/EACEA ar trebui continuată, pentru a veni în sprijinul beneficiarilor și pentru a asigura familiarizarea Comisiei/EACEA cu conținutul proiectelor.

Recomandarea nr. 5

Raporturile finale ar trebui să impună proiectelor de cooperare și organizațiilor active la nivel european să declare numărul de persoane care beneficiază de perioadele de mobilitate.

Recomandarea nr. 6

Eforturile actuale de promovare a rezultatelor proiectelor prin conferințe anuale și publicații ar trebui să continue și, dacă resursele permit, ar trebui să fie analizată posibilitatea unor noi activități de acest tip. PCC ar putea invita beneficiarii proiectelor să facă schimburi de experiență în cadrul „zilelor de informare” locale.

Poziția Comisiei

În general, Comisia este de acord cu aceste recomandări. În 2007, aceasta a inițiat un proces de simplificare generală care a adus îmbunătățiri semnificative în gestionarea și punerea în aplicare a programului actual, inclusiv multe dintre aspectele menționate în raportul evaluatorului, acestea fiind apreciate de către majoritatea părților interesate.

În mod specific, începând din 2010, festivalurile sunt sprijinite sub formă de proiecte și nu prin ajutoare nerambursabile pentru funcționare. Astfel cum se menționează în raport,

recomandarea nr. 2 a fost deja pusă în aplicare. În ceea ce privește recomandarea nr. 1 (ratele forfetare pentru traducerile literare sunt revizuite la fiecare doi ani: deoarece această revizuire a avut loc la începutul anului 2010, următoarea este planificată pentru 2012); nr. 3 (metodele de lucru ale PCC pentru îmbunătățirea serviciilor oferite sunt aplicate integral începând din 2010 și pot fi considerate, în condițiile actuale, ca fiind stabile pe durata programului actual); și nr. 4 (numărul în creștere de proiecte la care s-au efectuat vizite, în principal din partea EACEA, permit Comisiei/EACEA să obțină informații mult mai precise privind activitățile de asistență, în vederea unei mai bune monitorizări și promovări), Comisia a efectuat deja modificările necesare în structura programului actual. Având în vedere recomandarea nr. 5, se poate dovedi interesantă analiza mai detaliată a numărului de persoane implicate sau care beneficiază de pe urma mobilității. Deoarece aceasta ar presupune o ușoară modificare a modelelor de formulare EACEA pentru rapoartele finale de proiect, este necesară stabilirea momentului oportun pentru punerea în aplicare a acestor posibile modificări.

În ceea ce privește activitățile de promovare a rezultatelor proiectelor (recomandarea nr. 6), practicile care includ conferințe anuale și publicații vor continua, iar Comisia va analiza care dintre posibilități sunt adecvate resurselor disponibile. În ceea ce privește zilele de informare locale organizate de PCC, începând din 2010 multe dintre acestea se axează deja mai mult pe schimburile de experiență rezultată în urma proiectelor sprijinite și includ reprezentanți ai Comisiei/EACEA ori de câte ori este necesar și posibil.

2. Programul viitor

Recomandarea nr. 7

Obiectivele generale și specifice ale programului viitor ar trebui să fie revizuite pentru a reflecta evoluțiile ulterioare elaborării celui mai recent program, inclusiv modificările care afectează sectorul cultural și evoluțiile politicilor, precum Strategia Europa 2020, inițiativele sale emblematice și Agenda europeană pentru cultură.

Recomandarea nr. 8

Ar trebui să se acorde atenție nivelului adecvat al cofinanțării maxime în cadrul programului. Un nivel relativ mic al cofinanțării maxime permite finanțarea unui număr mai mare de proiecte; cu toate acestea, un nivel excesiv de mic al cofinanțării poate descuraja adresarea de cereri de către operatori și capacitatea acestora de a desfășura proiecte ambițioase. Într-adevăr, dacă nivelul de cofinanțare nu reflectă realitățile (de exemplu, reduceri masive ale finanțării publice la nivel național, încetinirea ritmului de creștere economică, din cauza cărora este dificilă obținerea de sponsorizări private etc.), un număr mare de operatori culturali s-ar putea afla efectiv în situația de a fi excluși de la participarea la program, ceea ce, poate, ar împiedica în mod nedorit îndeplinirea obiectivelor programului. Prin urmare, în viitorul program, avantajele și dezavantajele ratei de cofinanțare ar trebui să fie evaluate cu atenție din perspectiva obiectivelor și priorităților programului și a circumstanțelor predominante.

Recomandarea nr. 9

Abordarea interdisciplinară a programului ar trebui să continue, pentru a reflecta realitatea evoluțiilor din sectorul cultural, inclusiv impactul digitalizării, prin care granițele dintre sectoare devin mai fluide, iar experimentele transsectoriale sunt frecvente.

Recomandarea nr. 10

Ar trebui să se analizeze dacă distincția dintre proiectele de cooperare multianuale și cele cu o durată de doi ani trebuie să fie menținută, având în vedere că acestea urmăresc aceleași obiective.

Recomandarea nr. 11

Ar trebui să se acorde atenție dimensiunii referitoare la țările terțe, deoarece metoda actuală de selectare a uneia sau mai multor țări pentru un anumit an pare a avea un impact demonstrabil limitat pe termen lung, deoarece nu se ajunge la „masa critică”.

Recomandarea nr. 12

Deoarece continuă să existe numeroase obstacole în calea mobilității și circulației, în pofida existenței pieței unice și a libertății de circulație a lucrătorilor, este necesar să fie luată în considerare includerea sprijinului pentru îmbunătățirea informațiilor/datelor și orientărilor destinate operatorilor culturali care trebuie să lucreze într-o altă țară din UE.

Recomandarea nr. 13

Comisia și EACEA ar trebui să analizeze posibilitățile de încurajare a traducerilor literare din limbile puțin reprezentate (în special cele ale noilor state membre) în limbile predominante precum engleza, franceza, germana și spaniola, care sunt adeseori utilizate ca limbi pivot pentru traduceri ulterioare, aducând astfel o valoroasă contribuție la promovarea diversității culturale și lingvistice. Ar trebui să se acorde atenție și altor inițiative de stimulare a traducerilor literare.

Recomandarea nr. 14

Ar trebui să se acorde atenție modificării categoriei „rețele de promovare” în sensul revenirii la „rețele”, deoarece organizațiile nu au în mod necesar un rol de promovare pentru a genera beneficii substanțiale pentru mobilitatea artiștilor, circulația lucrărilor etc.

Recomandarea nr. 15

Evaluarea a indicat necesitatea și potențialul programului de a stimula evoluții și structuri noi, creative și inovatoare, dar și faptul că nivelul costurilor presupuse de cooperarea transnațională poate îngreuna sprijinirea structurilor sau proiectelor după încetarea acordării ajutorului nerambursabil de către UE. Din acest motiv, ar trebui să se analizeze modul în care criteriile viitoare de acordare pot crea un echilibru între încurajarea apariției unor activități și structuri noi și inovatoare și asigurarea în același timp a faptului că structurile consacrate, care au un rol continuu și fundamental în promovarea obiectivelor programului și care conferă valoare adăugată europeană de netăgăduit, nu sunt afectate.

Recomandarea nr. 16

Ar trebui să se acorde atenție rolului, metodelor de lucru și procedurilor de desemnare a PCC în orice program nou. Atunci când este necesar, acestea ar trebui să fie revizuite pentru a reflecta cerințele noului program, dar și din perspectiva bunelor practici din alte programe ale UE.

Recomandarea nr. 17

Gestionarea viitorului program ar trebui să fie cât mai fluentă și simplă posibil, în interesul solicitanților și beneficiarilor, în limita posibilităților oferite de regulamentele financiare și ținând cont de progresele realizate în cadrul programului actual.

Poziția Comisiei

În general, Comisia este de acord cu aceste recomandări, de care va ține seama în măsura în care va fi posibil în cursul elaborării propunerii pentru programul de după anul 2013. Aceasta se aplică atât conținutului, cât și administrării sale, pe care Comisia intenționează să le mențină cât mai simple și eficiente posibil.

5. CONCLUZIILE COMISIEI

Comisia este de acord cu analiza generală a evaluatorului conform căreia programul are un rol fundamental de stimulare a cooperării culturale transfrontaliere și de protejare a beneficiilor menționate în secțiunea privind constatările. Programul a pus în aplicare în mod corespunzător acțiunea UE în domeniul culturii, astfel cum prevede articolul 167 din tratat, îndeplinindu-se obiectivele sale prevăzute în decizie.

Concluziile evaluatorului arată că ar putea fi realizate mici îmbunătățiri într-un număr limitat de domenii specifice și că, în general, participanții sunt satisfăcuți de program și îi recunosc valoarea adăugată europeană unică. Evaluarea susține, de asemenea, că cererea din partea sectorului cultural pentru acest tip de asistență UE poate rămâne considerabilă sau va crește în următorii ani, precum și faptul că programul contribuie la dezvoltarea conținutului și cunoașterii, care sunt componente esențiale pentru creștere durabilă și locuri de muncă în viitor, dar și pentru evoluții noi, creative și inovatoare.

Începând din 2007, Comisia a intensificat considerabil consultările cu sectorul cultural și acordă o atenție deosebită observațiilor exprimate de părțile interesate în cadrul acestui proces și care se reflectă în prezentul raport de evaluare.

După cum se arată în secțiunea 4, în actualul program Cultura au fost deja integrate diverse noi caracteristici și îmbunătățiri, anticipându-se astfel, în unele cazuri, recomandările evaluatorului.

Prin urmare, Comisia intenționează să ia în considerare rezultatele acestei evaluări, în special atunci când va pregăti noile programe UE în domeniul culturii pentru perioada ulterioară anului 2013.